

Seat No	
------------	--

BA (Sociology) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023

Sociology (Optional) Paper-I

OESOC01101: Industrial Sociology Part-I

Day and Date: Thursday, 28/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Instructions:

1. All Questions are Compulsory.
2. All Questions carry equal marks.
3. Figures to the right indicate full marks

Q.1. Choose the Correct alternatives from the following.

15

- 1 Another name for the manorial system
a) Feudal system b) Research system c) Capitalist system d) Artisan system
- 2 The fundamental changes that took place in the industry in the late eighteenth and early nineteenth centuries are called
a) Green revolution b) Blue revolution c) Industrial revolution d) White revolution
- 3 The industrial revolution started at this place
a) England b) India c) Japan d) Italy
- 4 In the 19th century, artisans working in a particular trade joined together to form an association, similar to a trade union, called...
a) Trade union owners b) Union of artisans c) Apprentices d) None of these
- 5This map can be shown through diagrams
a) Formal b) Informal c) Personal d) Intimate
- 6 There are.....types of industrial organization
a) One b) two c) four d) three
- 7 type of organization is formed by top level management
a) Formal b) Informal c) Easily d) All of the above
- 8 A formal organization is.....
a) Stable b) Unstable c) Spontaneously d) None of these
- 9 An executive officer is assigned a position in the industry.
a) Supreme b) Junior c) Senior d) None of these
- 10 All the persons in the industry are controlled by the..... Officer
a) Manager b) Coordinator c) Executive d) Senior Officer
- 11 The function of internal and external affairs of the industrial organization is carried out by..... Officers
a) Executive b) Administration executive c) Chief executive d) Coordinator

- 12 The executive officer has to establish a good relationship with the... organization
a) Worker b) Union c) Manager d) Coordinator
- 13 Due to industrialization..... the family system came into being
a) Joint b) separate c) simple d) universal
- 14 Division of labor and..... have an important place in industrial society
a) Division of labor b) Specialization c) Efficiency d) Machinery
- 15 Industrialization in the 20th century led to the advancement of the..... System
a) Education b) Finance c) Religion d) Family

Q.2. Write short Notes (Three out of Four) .

15

- 1 Impact of Industrialization on Society
- 2 Manorial or feudal system
- 3 Necessity of industrial organization
- 4 Function of executive officer

Q.3. Write short Answers (Three out of Four) .

15

- 1 Impact of business on Society
- 2 Characteristics of factory system
- 3 Formal organization
- 4 Stresses on executives officer

Q.4.. Answer the following question on broad. (One out of two).

15

- 1 Explain the nature of unionism and its causes.
 - 2 Explain the types of industrial organization
-

मराठी रूपांतर

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1.खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 मॅनोरियल पद्धतीला..... हे दुसरे नाव आहे
अ) सरंजामशाही पद्धती ब) संशोधन पद्धती क) भांडवलशाही पद्धती ड) कारागीर पद्धती
- 2 अठराव्या शतकाच्या उत्तरार्धात व 19 व्या शतकाच्या पूर्वार्धात उद्योगधंद्यांच्या दृष्टीने जे मूलभूत बदल घडून आले त्यास.....असे म्हणतात
अ) हरितक्रांती ब) नीलक्रांती क) औद्योगिक क्रांती ड) धवल क्रांती
- 3 औद्योगिक क्रांतीचा..... या ठिकाणी प्रारंभ झाला
अ) इंग्लंड ब) भारत क) जपान ड) इटली
- 4 19 व्या शतकात व्यापारी संघाप्रमाणेच विशिष्ट व्यवसाय करणाऱ्या कारागिराने एकत्र येऊन एक संघटना स्थापन केली त्यालाच.....असे म्हणतात
अ) व्यापारी संघ मालक ब) कारागिरांचा संघ क) शिकाऊ कामगार ड) यापैकी नाही
- 5हे नकाशा आकृत्यांच्या माध्यमातून दाखविता येते
अ) औपचारिक ब) अनौपचारिक क) व्यक्तिगत ड) घनिष्ठ
- 6 औद्योगिक संघटनेचे.....प्रकार आहेत
अ) एक ब) दोन क) चार ड) तीन
- 7 प्रकारचे संघटन हे उच्चस्तरीय व्यवस्थापनेकडून तयार केले जाते
अ) औपचारिक ब) अनौपचारिक क) सहजपणे ड) वरील सर्व
- 8 औपचारिक संघटन हे.....असते
अ) स्थिर ब) अस्थिर क) स्वयंप्रेरणेने ड) यापैकी नाही
- 9 कार्यकारी अधिकाऱ्याला उद्योगधंद्यात..... स्थान दिलेले असते.
अ) सर्वोच्च ब) कनिष्ठ क) वरिष्ठ ड) यापैकी नाही
- 10 उद्योगधंद्यातील सर्व व्यक्तींवर..... अधिकारी नियंत्रित ठेवत असतो
अ) व्यवस्थापक ब) समन्वयक क) कार्यकारी ड) वरिष्ठ अधिकारी
- 11 उद्योग संस्थेच्या अंतर्गत व बाह्य व्यवहारांचे कार्य.....अधिकारी पार पाडत असतो
अ) कार्यकारी ब) प्रशासन कार्यकारी क) मुख्य कार्यकारी ड) समन्वयक
- 12 कार्यकारी अधिकाऱ्याला..... संघटनेबरोबर चांगले संबंध प्रस्थापित करावे लागतात
अ) कामगार ब) संघ क) व्यवस्थापक ड) समन्वयक
- 13 औद्योगिकीकरणामुळे..... कुटुंब व्यवस्था अस्तित्वात येते
अ) संयुक्त ब) विभक्त क) साधी ड) सार्वत्रिक
- 14 औद्योगिक समाजात कार्याविभाजन आणि..... महत्त्वाचे स्थान आहे
अ) श्रमविभाजन ब) विशेषीकरण क) कार्यक्षमता ड) यंत्र

15 विसाव्या शतकात औद्योगीकरणामुळे..... व्यवस्था प्रगत झाली

अ) शिक्षण ब) अर्थ क) धर्म ड) कुटुंब

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 औद्योगिकीकरणाचा समाजावर होणारा परिणाम
- 2 मॅनोरिअल किंवा सरंजामदारी पद्धती
- 3 औद्योगिक संघटनेची गरज
- 4 कार्यकारी अधिकाऱ्याची कार्ये

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 उद्योगधंद्यांचा समाजावर होणारा परिणाम
- 2 कारखाना उत्पादन पद्धतीची वैशिष्ट्ये
- 3 औपचारिक संघटना
- 4 कार्यकारी अधिकाऱ्यांवर येणारे ताण

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 संघ पद्धतीचा अस्त व त्याची कारणे स्पष्ट करा.
- 2 औद्योगिक संघटनांचे प्रकार स्पष्ट करा

Model Answer Paper

BA (Sociology) (SEM/CR) CBCS Part-I Semester-I Examination: Oct/Nov.-2023

Sociology (Optional) Paper-I

OESOC01101: Industrial Sociology Part-I

Day and Date: Thursday, 28/12/2023

Total Marks: 60

Time: 2.30 PM To 4.30 PM

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 मॅनोरियल पद्धतीला..... हे दुसरे नाव आहे

अ) सरंजामशाही पद्धती ब) संशोधन पद्धती क) भांडवलशाही पद्धती ड) कारागीर पद्धती

Option 1

2 अठराव्या शतकाच्या उत्तरार्धात व 19 व्या शतकाच्या पूर्वार्धात उद्योगधंद्यांच्या दृष्टीने जे मूलभूत बदल घडून आले त्यास.....असे म्हणतात

अ) हरितक्रांती ब) नीलक्रांती क) औद्योगिक क्रांती ड) धवल क्रांती

Option 3

3 औद्योगिक क्रांतीचा.....या ठिकाणी प्रारंभ झाला

अ) इंग्लंड ब) भारत क) जपान ड) इटली

Option 1

4 19 व्या शतकात व्यापारी संघाप्रमाणेच विशिष्ट व्यवसाय करणाऱ्या कारागिराने एकत्र येऊन एक संघटना स्थापन केली त्यालाच.....असे म्हणतात

अ) व्यापारी संघ मालक ब) कारागिरांचा संघ क) शिकारू कामगार ड) यापैकी नाही

Option 2

5हे नकाशा आकृत्यांच्या माध्यमातून दाखविता येते

अ) औपचारिक ब) अनौपचारिक क) व्यक्तिगत ड) घनिष्ठ

Option 2

6 औद्योगिक संघटनेचे.....प्रकार आहेत

अ) एक ब) दोन क) चार ड) तीन

Option 2

7 प्रकारचे संघटन हे उच्चस्तरीय व्यवस्थापनेकडून तयार केले जाते

अ) औपचारिक ब) अनौपचारिक क) सहजपणे ड) वरील सर्व

Option 1

8 औपचारिक संघटन हे.....असते

अ) स्थिर ब) अस्थिर क) स्वयंप्रेरणेने ड) यापैकी नाही

Option 1

9 कार्यकारी अधिकाऱ्याला उद्योगधंद्यात..... स्थान दिलेले असते.

अ) सर्वोच्च ब) कनिष्ठ क) वरिष्ठ ड) यापैकी नाही

Option 1

10 उद्योगधंद्यातील सर्व व्यक्तींवर..... अधिकारी नियंत्रित ठेवत असतो

अ) व्यवस्थापक ब) समन्वयक क) कार्यकारी ड) वरिष्ठ अधिकारी

Option 3

11 उद्योग संस्थेच्या अंतर्गत व बाह्य व्यवहारांचे कार्य.....अधिकारी पार पाडत असतो

अ) कार्यकारी ब) प्रशासन कार्यकारी क) मुख्य कार्यकारी ड)समन्वयक

Option 2

12 कार्यकारी अधिकाऱ्याला..... संघटनेबरोबर चांगले संबंध प्रस्थापित करावे लागतात

अ) कामगार ब) संघ क) व्यवस्थापक ड) समन्वयक

Option 1

13 औद्योगिकीकरणामुळे..... कुटुंब व्यवस्था अस्तित्वात येते

अ) संयुक्त ब) विभक्त क) साधी ड) सार्वत्रिक

Option 2

14 औद्योगिक समाजात कार्याविभाजन आणि..... महत्त्वाचे स्थान आहे

अ) श्रमविभाजन ब) विशेषीकरण क) कार्यक्षमता ड) यंत्र

Option 2

15 विसाव्या शतकात औद्योगिकीकरणामुळे..... व्यवस्था प्रगत झाली

अ) शिक्षण ब) अर्थ क) धर्म ड) कुटुंब

Option 2

Q.2.टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

1 औद्योगिकीकरणाचा समाजावर होणारा परिणाम

Ans:

2 मॅनोरिअल किंवा सरंजामदारी पद्धती

Ans:

3 औद्योगिक संघटनेची गरज

Ans:

4 कार्यकारी अधिकाऱ्याची कार्ये

Ans:

Q.3.थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 उद्योगधंद्यांचा समाजावर होणारा परिणाम

Ans:

2 कारखाना उत्पादन पद्धतीची वैशिष्ट्ये

Ans:

3 औपचारिक संघटना

Ans:

4 कार्यकारी अधिकाऱ्यांवर येणारे ताण

Ans:

Q.4.सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 संघ पद्धतीचा अस्त व त्याची कारणे स्पष्ट करा.

Ans:

2 औद्योगिक संघटनांचे प्रकार स्पष्ट करा

Ans:
